

собою одну з основних і найважливіших частин ресурсного потенціалу аграрного підприємства, яка забезпечує його виробничу діяльність в усіх можливих її напрямках. В сучасних економічних реаліях залишається актуальним і потребує по-

дальшого ґрунтового дослідження питання забезпеченості, інтенсивності та ефективності використання основних засобів у сільськогосподарських підприємствах України в цілому, та Сумщини зокрема.

Список використаної літератури:

1. Офіційний сайт Головного управління статистики в Сумській області <http://www.sumy.ukrstat.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Андрійчук В. Г., Боброва О. Г. Обґрунтування методики оцінки процесу відтворення основних фондів/ В.Г. Андрійчук, О.Г. Боброва // Агроінком. — 1999. — № 7. — С. 42.

В статье исследовано современное состояние обеспеченности сельскохозяйственных предприятий Сумской области основными фондами. Рассмотрены основные показатели обеспеченности, а именно фондовооруженность и фондообеспеченность, уделено внимание вопросу обновления основных фондов.

The current state of maintenance of agricultural enterprises Sumy region asset are considered in the article. The main indicators of maintenance, namely the capital-labor ratio, paid attention to the renovation of fixed assets.

Дата надходження до редакції: 07.05.2013
Рецензент: к.е.н., доцент Данько Ю.І.

УДК 631.15/16:636.5

СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ В ПІДПРИЄМСТВАХ ГАЛУЗІ ПТАХІВНИЦТВА

Т. М. Васюта

Технологічний процес розглядається як частина виробничого процесу, що вміщує дії зі зміни стану предмета праці. Розкривається сутність управління в підприємствах галузі птахівництва на рівні операційного менеджменту при здійсненні технологічних процесів, з метою покращення виробництва продукції. Розчленовуванням технологічного процесу виявляються елементи окремих операцій, та аналізують особливості затрат праці і можливі варіанти економії ресурсів.

Ключові слова: управління, технологічний процес, операції, птахівництво

Постановка проблеми. У загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями полягає розгорненні управління як явище у більш глибокій сфері управління технологічними процесами, управління операціями, до самого початку, де кожний працівник приймає особисте управлінське рішення, вплив цього рішення на виконання операції, коректне виконання операції впливає на своєчасність виконання управлінського завдання в технологічних процесах, злагодженість технологічних процесів наповнює виробничий процес, з виробничих процесів складається власне виробництво. Розгляд поставленого завдання особливо важливе для птахівництва України, де великі виробничі підприємства ставлять завдання перед управлінням зосередити управлінські завдання, на безперервності виробничого процесу, як наслідок виявляє певний екологічний тиск на природне середовище.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Управління технологічними процесами знайшли відповідне відображення в наукових працях: Юр-

ченко Л.І., Васильков В.Г., Василенко В.А., Гинберга А. М., Чорний Г.М. Птахівництво і технологія виробництва, вивчають такі автори Бесулін В.І., Гужва В.І., Куцак С.М., Коваленко В.П., Бородай В.П., Сахацький М.І., Вертійчук А.І., Мельник В. В., Не зменшуючи значення робіт, присвячених проблемі дослідження галузі птахівництва необхідно відзначити, що багато теоретичних питань з управління технологічними процесами - ще нерозв'язаними, залишаються дискусійними, а в ряді випадків і не поставлені.

Формулювання цілей статті Управління технологічними процесами - не розкриті питання в підприємствах галузі птахівництва, яке не включає в собі дослідження управління. Технологічний процес це об'єкт дослідження в управлінні системи галузі птахівництва. Основною ціллю статті вважається розкрити суть управління технологічними процесами, зрозуміти управління, вплив рішень на виробництво продукції та навколишнє середовище.

Виклад основного матеріалу. Управління зазвичай здійснюється в системах «людина —

техніка», «людина — технологія», «людина — природа», «людина — техніка (технологія) — природа» та ін., але відбувається це саме тому, що в них первинною, «керуючою» складовою виступає людина, та й створені вони з метою обслуговування інтересів саме людини. Будь-яка система, будь-яке явище і речовина природи набувають для людини сенс тільки в разі співвідношення їх з потребами, інтересами і цілями життєдіяльності людини. Тому управління починається тоді, коли в яких-небудь взаємозв'язках, відносинах, явищах, процесах наявні свідомий початок, інтерес і знання, цілі й воля, енергія і дії людини. Отже, управління як суспільне явище — це свідомо діяльність, свідоме регулювання (впорядкування) суспільних відносин. [6, с.24]

Управління як явище є невід'ємним атрибутом динамічних систем різного порядку, з яких складається матеріальний світ від одноклітинних мікроорганізмів до сонячної системи. В загальноприйнятому тлумаченні системою називається сукупність елементів (компонентів) між якими внутрішні зв'язки сильніші від зовнішніх, завдяки чому вона існує як єдине ціле.[7, с.6]

У перекладі з грецької слово «технологія» означає науку про виробництво («техне» - ремесло, «логос» - наука). За класичним визначенням технологією називається наука, що вивчає способи і процеси одержання і переробки продуктів природи у предмети споживання та засоби виробництва. В умовах сучасності стрімко зростає активна технологізація різних сторін виробничої діяльності, а поряд з цим – глибоке перетворення самого поняття технології. Сучасний рівень виробництва вкладає і новий зміст у поняття технології. Тому технологія – це наука про способи і процеси виробництва сировини, матеріалів, виробів та послуг.[4, с. 7]

Виробничий процес неможливий без реалізації одного або декількох технологічних процесів. Технологічний процес — це частина виробничого процесу, що містить дії, спрямовані на зміну стану предмета праці. Для здійснення технологічного процесу складається схема, в якій описуються всі технологічні операції по переробці сировини, полуфабрикат у готову продукцію або по створенню певного виду послуг.[5, с. 8]

Виробничий процес – це сукупність усіх дій людей та засобів праці, необхідних для виготовлення та ремонту продукції підприємства [8, с.6]

Технологічний процес – це частина виробничого процесу, що містить цілеспрямовані дії щодо зміни і (або) визначення стану предмета праці [9,

с.57]

Технологічна операція - завершена частина технологічного процесу, що виконується на одному робочому місці [9, с.58]

Технологія виробництва - це система знань про ефективні способи виробництва та переробки продуктів птахівництва, які передбачають послідовність виробничих операцій, що забезпечують випуск якісної продукції з мінімальними витратами. Технологія промислового виробництва в птахівництві має враховувати такі основні принципи:

- безперервне, ритмічне виробництво відповідно до технологічного графіка, який передбачає щонайповніше використання виробничих потужностей;

- використання високопродуктивної гібридної птиці;

- утримання курей в кліткових батареях, які забезпечують відповідну механізацію та автоматизацію виробничих процесів і високу продуктивність праці;

- годівля курей повноцінними сухими комбікормами;

- утримання птиці у пташниках великої ємності, пристосованих для забезпечення оптимальних умов мікроклімату та диференційованого світлового режиму;

- застосування ефективних заходів ветеринарної профілактики захворювання птиці.[1, с.214]

Увесь технологічний процес виробництва складається з окремих технологічних ланок, зв'язаний в один технологічний ланцюг. Тому технологію виробництва можна подати у вигляді схеми.

Наприклад, збір яєць в пташнику здійснюється в такій послідовності: яйце від курки несучки скочується в яйце збірний жолоб (допоміжний хід), після збірного жолобу зібрані яйця потрапляють на конвеєрну стрічку-транспортер (допоміжний хід), з стрічки транспортера потрапляють в сортувальну машину, сортується по категоріям (СВ, СО, С1, С2, С3) відповідно ваги (робочий хід), контроль (допоміжний хід), пакування на пакувальній лінії, відповідно до категорій в різні лотки (робочий хід), контроль (допоміжний хід), відвантаження на склад і т. д.

Будь-який технологічний процес можна розглядати як систему (рис. 1), яка має входи (корма, вода, племінний матеріал птахів) і виходи (яйця, м'ясо, субпродукти).

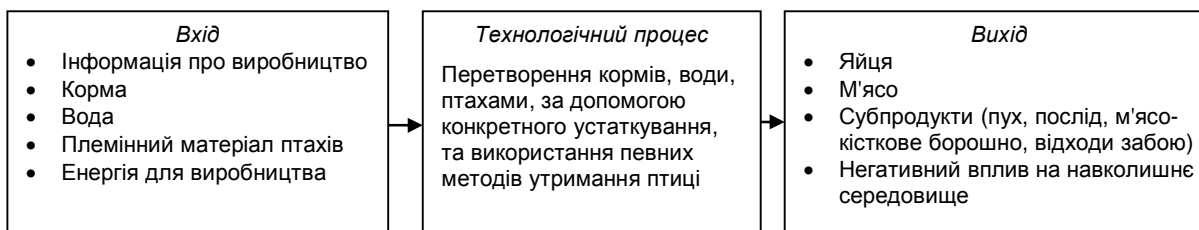

Рис. 1. Схема технологічного процесу як системи в птахівництві

Технологічний процес об'єднує низку стадій (ступенів), від швидкості яких залежить швидкість здійснення всього процесу. У свою чергу, стадії розчленовуються на операції. Технологічна операція — це завершена частина технологічного

процесу, яка виконується на одному робочому місці та характеризується постійністю предмета праці, знаряддя праці і особливостей впливу на предмет праці. (рис. 2).

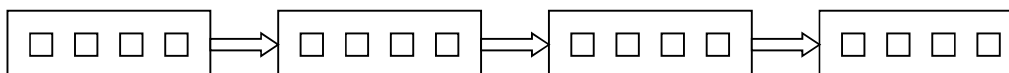

Рис. 2. Технологічний процес як сукупність операцій і елементарних процесів

Вибір найбільш економічних і раціональних операцій — один із шляхів підвищення ефективності виробництва. Такий вибір здійснюється на підставі вивчення основних параметрів, що характеризують технологічний процес. Їх можна об'єднати в три групи.

Перша група параметрів характеризує особливості конкретних технологічних процесів (температура приміщення, вологість повітря, тривалість освітлення, норма годівлі), технічні характеристики устаткування, схеми компонування устаткування та ін. Ці параметри вможливають виділення конкретного технологічного процесу з низки однотипних, але не дають змоги простежити його розвиток під дією різноманітних чинників.

Друга група параметрів характеризує низку однотипних технологічних процесів. Серед них — енергоємність, фондомісткість, затрати різноманітних видів матеріальних ресурсів на одиницю продукції і металомісткість, параметри продуктивності та ін. Використовуючи параметри даної групи, можна порівнювати різноманітні набори однотипних технологічних процесів між собою, але неможливо виявити закономірності розвитку всієї низки однотипних технологічних процесів.

Для виявлення закономірностей розвитку технологічних процесів у загальному вигляді, що необхідно для вивчення динаміки розвитку ви-

бачних систем і техніко-технологічного розвитку в цілому, використовуються параметри третьої групи, які мають найбільше спільного — це жива і минула праця, що витрачається під час технологічного процесу.

Висновки. Будь-який технологічний процес можна розглядати як частину складнішого процесу і сукупність менш складних процесів. Тому технологічна операція може бути елементарним процесом, якому ще притаманні характерні ознаки технологічного процесу. З технологічного погляду елементами операції є: установлення, технологічний перехід, допоміжний перехід, робочий хід, допоміжний хід, позиція.

Процеси з замкнутою схемою є найбільш досконаліми, економічними й екологічно чистими, нешкідливими, хоча вирізняються складністю і витратами на їх упровадження.

Будь-який технологічний процес удосконалюється шляхом підвищення ефективності використання минулої праці і зниження затрат живої праці. Для характеристики технологічного процесу необхідно знати співвідношення живої і матеріалізованої праці в даному процесі. Доцільність цих параметрів пояснюється і тим, що вони пов'язані з такою основною характеристикою, як продуктивність праці.

Список використаної літератури:

1. Бесулін В.І. Птахівництво і технологія виробництва яєць та мяса / В.І.Бесулін, В.І.Гужва, С.М.Куцак та ін.; За ред. В.І.Бесуліна. — Біла Церква, 2003. — 448 с.
2. Васильков В. Г. Організація виробництва:/ В. Г. Васильков. Навчальний посібник — К.: КНЕУ 2003. — 524с.
3. Василенко В.А. Производственный (операционный) менеджмент / В.А. Василенко, Т.И Ткаченко К.: ЦУЛ. 2003 532 с..
4. Гинберга А. М. Технология важнейших отраслей промышленности: Учеб. для экономия, спец. вузов/А. М. Гинберг, Б. А. Хохлов, И. П. Дрякина и др.; Под ред. А. М. Гинберга, Б. А. Хохлова.-М.: Высш. шк., 1985.-496 с.,
5. Юрченко Л.І. Технології в системі економічних та соціально економічних змін:/ Л.І. Юрченко.

Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 176 с.

6. Чорний Г.М. Управління концептуальні засади національного менеджменту. / Г.М. Чорний. Монографія. – К: ННЦ ІАЕ, 2005. – 102 с.

7. Мельник А. Ф Державне управління: Навч. посіб. / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко; За ред. А.Ф. Мельник. — К.: Знання-Прес, 2003. с.343

8. Технологическая подготовка производства. Термины и определения основных понятий. ГОСТ 14.004-74 – ГОСТ 14.004-83 – [Действительный от 09.02.83 №714] – М.: Стандарт информ 2005 – 9с. (Межгосударственный стандарт)

9. Единая система технологической документации. Термины и определения основных понятий. ГОСТ 3.1109-73 – ГОСТ 3.1109-82 – [Действительный от 01.01.1983] – М.: ИПК Издательство стандартов, 2003 – 57-70с. (Межгосударственный стандарт)

Технологический процесс рассматривается как часть производственного процесса, содержащая действия по изменению состояния предмета труда. Раскрывается сущность управления в предприятиях отрасли птицеводства на уровне операционного менеджмента при осуществлении технологических процессов, с целью улучшения производства продукции. Разделением технологического процесса обнаруживаются элементы отдельных операций, и анализируются особенности затрат труда и возможные варианты экономии ресурсов.

Ключевые слова: управление, технологический процесс, операции, птицеводство

The technological process is seen as part of the manufacturing process comprising steps to change the state of the object of labor. The essence of management in the enterprises of the poultry industry on the level of operational management in the implementation process in order to improve production. Separation of technological elements of the process are detected individual operations, and analyze features of labor costs and possible savings of resources.

Keywords: management, workflow, operations, poultry

Дата надходження до редакції: 29.04.2013

Рецензент: к.е.н., доцент Жмайлов В.М.

УДК: 338:43.03 639.086

СУЧАСНИЙ СТАН ЗЕМЕЛЬНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В. В. Бугайчук, аспірант*

*Науковий керівник - к.е.н, професор Павловська Л.Д.

Житомирського національного агроєкологічного університету

Розглянуто інтенсивність і ефективність використання земельно-ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств Житомирської області та обґрунтовано напрями щодо їх зростання.

Ключові слова: земельно-ресурсний потенціал, інтенсивність та ефективність використання земельних угідь, сільськогосподарські угіддя, орендна плата.

Постановка проблеми. Економічні зміни в Україні, що відбулися за останні роки, значно вплинули на структуру, характер і тенденції землекористування. Через відсутність цілісної земельної політики, належної законодавчої бази, ефективного державного регулювання земельне питання стало вкрай політизованим, а перехід землі до ефективних користувачів практично заблоковано. Сьогодні у відносинах «людина-земля» у спотвореному переплетінні відображено майже всі накопичені проблеми життя суспільства. Для їх комплексного розв'язання потрібна тривала і клопітка робота щодо забезпечення підвищення ефективності і інтенсивності використання земельних ресурсів України.

Аналіз останніх наукових досліджень. Теоретичні і практичні аспекти використання земе-

льно-ресурсного потенціалу аграрних підприємств в умовах трансформації земельних відносин та заходи збереження і відтворення земельних ресурсів знайшли своє відображення в працях відомих вчених таких як: В.М. Будзяк, Д.С. Добряк, А.С. Даниленко, Л.Я. Новаковський, П.Т. Саблук, А.М. Третяк, О.М. Шпичак, В.В. Юрчишин та інших. Однак, вдосконалення механізму раціонального використання земельних ресурсів й обґрунтування системи заходів з відновлення їх продуктивності потребує постійних досліджень.

Метою статті є здійснення оцінки інтенсивності і ефективності використання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах Житомирської області та обґрунтування пропозицій щодо їх підвищення.

Виклад основного матеріалу досліджен-